

ORSZÁGGYŰLÉS
Igazságügyi bizottsága

2/2018-2022. SZÁMÚ
BIZOTTSÁGI TÁJÉKOZTATÓ

az Országgyűlés Igazságügyi bizottságának állásfoglalása
az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 98. § (1) és (4) bekezdésében
foglaltakkal kapcsolatos egyes kérdésekről

1. A bizottság álláspontja szerint az országgyűlési képviselőnek az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ogytv.) 98. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatáshoz való joga, valamint az Ogytv. 98. § (4) bekezdésében rögzített, a közigazgatási szervekhez, közintézetekhez és közintézményekhez való belépési joga az alkotmányos jogintézmények és a parlamenti ellenőrzés viszonyrendszerének keretein belül, a hatalommegosztás elvére figyelemmel értelmezhető. A képviselői jogok nem korlátlanok, azok az Országgyűlés feladat- és hatásköreiből származnak. A parlamenti kontroll alapvető eszközei, így az interpelláció, a kérdés, a vizsgálóbizottság létrehozása, illetve az állandó bizottságok vizsgálati tevékenysége jelölik ki az általános kereteket ahhoz, hogy az Országgyűlés, valamint annak tagjai milyen ügyekben és hogyan gyakorolhatják a parlamenti ellenőrzés funkcióját. Erre a képviselői jogok gyakorlása során is figyelemmel kell lenni azzal, hogy a képviselők nem élhetnek olyan többletjogosítványokkal, amelyekkel maga az Országgyűlés sem rendelkezik.

Mindezekre tekintettel – a bizottság álláspontja szerint – a jelzett képviselői jogokra vonatkozó rendelkezések a parlamenti ellenőrzés általános keretei mellett létező kiegészítő jellegű szabályok. Ezek azonban nem keletkeztethetnek speciális vizsgálati, ellenőrzési, felügyeleti jogot más szervek felett, mivel sem az Országgyűlés, sem annak tagja nem veheti át más állami szervek funkcióit, nem vonhatja el annak hatásköreit. A képviselői jogok csak az Alaptörvény és a jogszabályok keretei között, azok céljaival összhangban gyakorolhatók, és ezen alkotmányos alapelvtől való eltérés akár a hatalommegosztás elvének megsértéséhez is vezethet.

2. A bizottság álláspontja szerint a képviselőnek az Ogytv. 98. § (1) bekezdésben meghatározott tájékoztatáshoz való joga alapvetően a plenáris ülésen, valamint a bizottsági munkában való részvétel támogatásához, ezen belül is kiemelten a végrehajtó hatalom ellenőrzéséhez kapcsolódik. A bizottság úgy véli, hogy a képviselő tájékozódásának elsődleges színtere a parlamenti munka, amely magában foglalja az Országgyűlés általi ellenőrzés 1. pontban jelzett alapvető eszközeit is. Azon szervek esetében, amelyek tevékenységükről – az Alaptörvényben vagy törvényben rögzített kötelezettségüknek eleget téve – rendszeresen beszámolnak az Országgyűlésnek, a képviselőnek lehetősége van arra is, hogy e beszámoló tárgyalása során tájékozódjon az adott szerv, valamint az annak ellenőrzése, felügyelete alá tartozó más szervek,

intézmények tevékenységéről. Ezen túlmenően, – az Ogytv. 98. §-ának hivatkozott, az írásbeli tájékoztatási forma elsődlegességét kiemelő (1) bekezdése szerint – ha a képviselő a beszámolásra kötelezett személytől a feladatkörébe tartozó olyan kérdéssel kapcsolatban kér írásban tájékoztatást, amelyre az adott személy beszámolási kötelezettsége kiterjed, úgy számára a tájékoztatást 15 napon belül, írásban meg kell adni. Ennek megfelelően a képviselő az Országgyűlés általi ellenőrzés 1. pontban jelzett alapvető eszközei, valamint a beszámoló tárgyalása mellett – amennyiben az feladatai ellátásához szükséges – külön is megkeresheti az érintett, beszámolásra kötelezett személyt vagy szervet.

3. Ami a képviselőnek a közigazgatási szervekhez, közintézetekhez és közintézményekhez való – az Ogytv. 98. § (4) bekezdésében meghatározott – belépési jogát illeti, a bizottság álláspontja szerint e jog sem parttalan, nem értelmezhető kiterjesztően és nem gyakorolható visszaélészerűen. Amint azt a hivatkozott törvényi rendelkezés is rögzíti, e jogosultság gyakorlása nem eredményezheti az érintett szervek rendeltetésszerű működésének aránytalan sérelmét. A bizottság úgy véli, hogy a képviselői igazolvány által biztosított speciális – az európai nemzeti parlamentek tagjai esetében is csak elvétve, korlátozott tartalommal megjelenő – belépési jog pusztán olyan kiegészítő jellegű eszköznek tekinthető, amelynek alapvető célja a képviselő egyéb jogai gyakorlásának elősegítése a belépésre vonatkozó adminisztratív szabályok egyszerűsítése által. A belépési jog tehát nem irányulhat a képviselő nem rendeltetésszerű joggyakorlásának elősegítésére.

4. A bizottság – figyelemmel az 1-3. pontokban megfogalmazottakra – szükségesnek tartja az Ogytv. 98. § (1) és (4) bekezdésében foglalt szabályok felülvizsgálatát annak érdekében, hogy mind a képviselők, mind az érintett állami szervek kiszámítható és ellenőrizhető módon gyakorolhassák jogaikat és teljesíthessék kötelezettségeiket.

Budapest, 2019. március 26.

Dr. Vejkey Imre
a bizottság elnöke

